

[Gert Petersen]

bud om helt at afstå fra udstationering, hvis man kan opnå passende modydelse fra den anden side. Det er ikke en forbitret fjende af USA, men den samme Paul Warnke, chefforhandler i 1977 og 1978 for den amerikanske SALT-delegation, som kommenterer situationen med disse ord i det omtalte interview i Information:

»Sovjetunionen tøver med at acceptere forhandlinger, fordi de føler, at der intet reelt kan opnås. Derfor er det vigtigt at få gjort klart, at også selve anskaffelsen – underforstået anskaffelsen af raketterne – »kan man forhandle om.«

Det har NATO ikke hidtil gjort.

Endelig for det tredje. Hvorfor har den danske regering helt opgivet sit eget forslag til NATO om et halvt års udsættelse af beslutningen? Opgivet i den forstand, at regeringen slet ikke i dag kritiserer NATO, fordi NATO tog en beslutning, som Danmark må anse for at være forkert, hvis da ellers den danske udenrigsministers ord skal stå til troende – og jeg har da ikke hørt noget om, at udenrigsministeren på mødet i december 1979 blev overbevist om, at det var de andre, at det var USA, der havde ret. Denne tilbageholdenhed fra dansk side er så meget mere påfaldende, som den følgende udvikling, udviklingen siden december, faktisk har demonstreret, at den danske holdning var den korrekte og den amerikanske farlig for stabiliteten i Europa. Nu er situationen mere fastlåst end nogen sinde, og den rummer oven i købet, som jeg har sagt det, risici for SALT II's skæbne.

Ministeren refererer lidt forarget, forekommer det mig, at Sovjet kun vil forhandle om raketbegrænsning nu, hvis NATO-beslutningens »gennemførelse i det mindste bliver officielt standset« – sådan siger ministeren, og det skal nok passe. Men var det egentlig ikke, hvad Danmark foreslog i december 1979, at selve beslutningstagningen officielt skulle standse i et halvt år, for at der kunne komme forhandlinger i gang? Det var netop, hvad Danmark foreslog. Derfor forstår jeg ikke rigtig forargelsen på nuværende tidspunkt. Hvorfor ikke langt snarere bruge det kommende Ankaramøde i NATO til at slå et nyt slag for den danske holdning? Hvis udenrigsministeren da mener, at det var en rigtig holdning, som han på Danmarks vegne indtog i december sidste år.

Kan man ikke få gennemførelse af beslutningen standset eller udsat, har jeg et mere beskedent, men forhåbentlig da realistisk forslag, nemlig at den danske regering forlanger, at NATO gør det klart i communicate, at forhandlingerne kan føre til – og at deres formål skal være – at der slet ikke foretages udstationering af de 572 raketter. En sådan tanke ville ligge i klar forlængelse af regeringens officielle holdning op til decemberrådet, og en sådan erklæring fra NATOs side ville bane vej for de forhandlinger, som er helt påtrængende nødvendige, hvis vi skal undgå et sindssygt rustningskapløb i Europa, et rustningskapløb, som mere end nogen sinde vil gøre vor verdensdel til målet for en atomkrig.

Det tredje problem, jeg vil tage op her, er også behandlet ret så overfladisk i udenrigsministerens redegørelse. Det drejer sig om den forestående konference til gennemgang af traktaten til hindring af spredning af kernevåben. Ministeren siger, at Danmark er indstillet på at bidrage aktivt, og at der er udarbejdet ekspertanalyser af visse problemstillinger. Tak for oplysningen. Det er altså, hvad vi får at vide. Men sligt kan måske aldrig vedkomme almenen, som en tidligere udenrigsminister engang sagde. Det var dog helt tilbage omkring århundredskiftet.

Denne konference er betydningsfuld af to grunde. For det første fordi ikke-sprednings-traktaten bliver mere og mere skrøbelig. For det andet, fordi konferencen bliver et vigtigt forum, hvor der kan udøves pres mod supermagterne for på ny at få gang i den strategiske nedrustning, altså en indsats mod oprustningen dér, hvor den er allerfarligst for menneskehedens eksistens.

Udenrigsministeren kan ikke være uvidende om, at faresignalerne blev hejst allerede på opfølgingskonferencen i 1975, at en række ikke-atommagter dengang truede med at forlade traktaten, hvis ikke atommagterne helt anderledes gik i gang med at opfylde traktatens artikel 6. Udenrigsministeren ved, at selv SALT II-aftalen er blevet kaldt utilfredsstillende af de samme stater, og vi er nu i den situation, at den ikke engang er blevet ratificeret. Udenrigsministeren ved, at disse stater i 1975 forlangte et fuldstændigt prøvestop af atommagterne, og nu må de konstatere, at heller ikke det ønske er blevet imødekommet.